

PEDAGÓGUSOK A ROMÁNIAI MAGYAR OKTATÁSBAN

Kutatási program – 2017.

Vélemények a pedagógusképzésről

Az egyetemi szintű **tanár és tanítóképzésről** a megkérdezettek véleménye az esetek többségében negatív tartalmú. A válaszolók kevesebb mint egyötöde ért egyet részben vagy teljes mértékben azzal a kijelentéssel, hogy a felsőfokú pedagógusképzés a jelenlegi formájában megfelelő. Negatív véleménye pedig a válaszolók felének van. Bár sokan megfogalmazzák azt a megengedő jellegű vélekedést, hogy a felsőfokú pedagógusképzés minősége szakonként változó, 55,9 százalék többnyire vagy teljes mértékben egyetért azzal a kijelentéssel, hogy a jelenlegi képzési gyakorlat nem készít fel kellőképpen az iskolai munkára. A válaszolók háromnegyede jelzi azt, hogy a felsőfokú képzésben több pedagógiai módszertani képzésre volna szükség. A fenntartások nem a szakirányú képzésre, hanem a pedagógiai módszertanra vonatkoznak. Ezt valamelyes túlzással akár úgy is lehet fordítani, hogy a pedagógusok kihelyezés után, oktatás közben tanulnak meg tanítani. Több tényező is termelheti ezt a negatív vélekedést. Nem utolsó sorban említést érdemel az egyetem- középiskola strukturális ellentét, amely burkolt formában ugyan, de hosszú idő óta jelen van. Ez a kutatás az ilyen részletekre nem tud fényt deríteni, azonban a mutatók túlságosan kedvezőtlenek ahhoz, hogy csupán torzítások eredményei legyenek. Az a tény, hogy a pedagógus társadalomnak hangsúlyosan negatív véleménye van a pedagógus utánpótlást képző intézményekről a kisebbségi oktatási rendszer egészére vetítve többféle negatív következménye is lehet. Befolyásolhatja a fiatalok pedagógusi pályára való jelentkezését, a negatív vélemény kiterjedhet az egyetem által kínált szakirányú felkészítésre is, késleltetheti a pályakezdők intézményi integrációját.

Az alábbi táblázat térségekre bontva (P: Partium, BE: Belső-Erdély, Sz: Székelyföld mutatja be a vélemények megoszlását. A negatív tartalmú vélemények összevontan mutatják be az „egyáltalán nem értek egyet”, „nem értek egyet”, válaszokat, a pozitív tartalmú válaszok az „egyetértek”, és a „teljes mértékben egyetértek” válaszok együttesét mutatják. Az adatok esetenként eltérnek egymástól, az azonban megfigyelhető, hogy a pozitív és negatív vélekedések egymáshoz viszonyított aránya térségenként hasonló szerkezetet mutat.

PEDAGÓGUSOK A ROMÁNIAI MAGYAR OKTATÁSBAN

Kutatási program – 2017.

Milyen mértékben ért egyet az egyetemi szintű tanár/tanítóképzés kapcsán az alábbiakkal?

	Negatív				Is-is				Pozitív			
	P	BE	SZ	ÁTLAG	P	BE	SZ	ÁTLAG	P	BE	SZ	ÁTLAG
Jelenlegi formájában megfelelő	42,6	51,7	50,6	49,1	35,8	32,2	32,6	33,2	21,5	16,2	16,8	17,7
Szakonként nagyon változó	11,1	10,7	10,5	10,7	37,6	36,8	35,8	36,3	51,3	52,5	53,6	53,0
Nem készít fel kellőképpen az iskolai munkára	17,1	13,6	17,2	16,6	29,3	24,0	27,6	27,4	53,5	62,4	55,2	55,9
Több pedagógiai-módszertani képzésre volna szükség	7,0	6,3	9,0	8,2	16,9	14,3	16,6	16,4	76,1	79,4	74,4	75,4

Milyen mértékben ért egyet az egyetemi szintű tanár/tanítóképzés kapcsán azzal, hogy nem készít fel kellőképpen az iskolai munkára (képzési szintek szerinti megoszlás)?

	Óvoda	Elemi	Általános	Szakiskola	Szaklíceum	Elméleti líceum
Kismértékben	6%	7%	6%	6%	6%	4%
Inkább kismértékben	11%	11%	9%	15%	10%	10%
Is-is	28%	30%	26%	31%	28%	23%
Inkább nagymértékben	30%	27%	31%	25%	28%	33%
Nagymértékben	25%	25%	27%	23%	28%	30%

Oktatási szintek szerint kevés eltérés van a célcsoportban annak megítélése kapcsán, hogy az egyetemi szintű tanár/tanítóképzés mennyire készíti fel a pedagógusokat az iskolai munkára. Amennyiben a nagymértékben és az inkább nagymértékben válaszokat vesszük figyelembe, láthatjuk, hogy a pedagógusok 55-60%-a úgy gondolja, hogy a képzés nem eléggé gyakorlat orientált. Ez az arány az elméleti líceumi szinten oktató pedagógusok körében a legmagasabb.

PEDAGÓGUSOK A ROMÁNIAI MAGYAR OKTATÁSBAN

Kutatási program – 2017.

A vélemények a tanár/tanítóképzés általános jellegű megítélése kapcsán is hasonlóan alakultak. Óvodai és elemi szinten a megkérdezettek közel 45%-a kismértékben, vagy inkább kismértékben véli úgy, hogy a képzés a jelenlegi formájában megfelelő. Ez az arány az oktatási szint emelkedésével tovább nő, elméleti líceumi szinten oktató pedagógusok esetében majdnem eléri a 60%-ot.

Milyen mértékben ért egyet az egyetemi szintű tanár/tanítóképzés kapcsán azzal, hogy jelenlegi formájában megfelelő (képzési szintek szerinti megoszlás)?

	Óvoda	Elemi	Általános	Szakiskola	Szaklíceum	Elméleti líceum
Kismértékben	17%	18%	22%	20%	23%	23%
Inkább kismértékben	26%	29%	30%	32%	31%	34%
Is-is	35%	33%	34%	31%	33%	30%
Inkább nagyértékben	15%	15%	11%	11%	9%	10%
Nagyértékben	7%	5%	4%	5%	4%	3%

A pedagógusok oktatási szinttől függetlenül nem tartják megfelelőnek a pedagógiai-módszertani képzés mennyiségét és minőségét: a szakiskolában oktató pedagógusokat leszámítva (ahol ez az arány 65%) közel háromnegyedük jelezte azt, hogy több pedagógiai-módszertani képzésre volna szükség (az inkább nagyértékben és nagyértékben egyetértők aránya).

Milyen mértékben ért egyet az egyetemi szintű tanár/tanítóképzés kapcsán azzal, hogy több pedagógiai-módszertani képzésre volna szükség (képzési szintek szerinti megoszlás)?

	Óvoda	Elemi	Általános	Szakiskola	Szaklíceum	Elméleti lyceum
Kismértékben	3%	3%	3%	3%	3%	4%
Inkább kismértékben	5%	5%	5%	9%	6%	4%
Is-is	16%	16%	16%	23%	19%	16%
Inkább nagyértékben	26%	26%	28%	31%	26%	28%
Nagyértékben	51%	50%	49%	34%	45%	48%

PEDAGÓGUSOK A ROMÁNIAI MAGYAR OKTATÁSBAN

Kutatási program – 2017.

Az egyetemi szintű tanár/tanítóképzés kapcsán az egyéb negatív tényezők között a pedagógusok olyanokat neveztek meg, mint a nem elegendő képzési időtartam, a bolognai rendszer sajátosságai, az egyetemek közötti különbségek, a gyakorlati oktatás, pszichológiai ismeretek hiányosságai, kevés gyakorlati óra, a jelentkezők megfelelőbb mértékű megválogatása.

Nem különböznek a vélemények nagymértékben akkor sem, ha a kapott válaszokat az szerint vizsgáljuk, hogy a válaszolók hány éve vannak a pedagógusi pályán. Ez arra utal, hogy a pedagógusok véleménye/tapasztalata szerint az egyetemi szintű tanár/tanítóképzésben nem történetek lényeges változások. Kismértékű különbséget találunk a frissen (1, 3 év) végzetek körében, de a vélekedések szerkezete ez esetben is nagyon hasonló a sok éve oktató pedagógusokéhoz. A több pedagógiai-módszertani képzés szükségességét hangoztató vélemények megoszlása pedig minden csoport esetében azonos.

Milyen mértékben ért egyet az egyetemi szintű tanár/tanítóképzés kapcsán azzal, hogy nem készít fel kellőképpen az iskolai munkára (megoszlások a pedagógusi pályán eltöltött évek száma szerint)?

	Egy	Három	Öt	Több mint 10	Több mint 20
Kismértékben	6%	8%	8%	5%	6%
Inkább kismértékben	21%	11%	11%	10%	10%
Is-is	26%	29%	27%	29%	27%
Inkább nagymértékben	23%	28%	26%	31%	29%
Nagymértékben	25%	24%	28%	26%	28%

Különbségek mutatkoznak abban a tekintetben, hogy a válaszolóknak volt-e/van-e vezetői funkciójuk. A vezetők minden esetben kritikusabbak a felsőfokú tanár/tanítóképzés megítélése tekintetében, mint azok, akiknek nem volt, illetve nincsen ilyen funkciójuk.

Milyen mértékben ért egyet az egyetemi szintű tanár/tanítóképzés kapcsán azzal, hogy nem készít fel kellőképpen az iskolai munkára?

	Volt vagy mostani vezető	Nincs/nem volt vezető szerepe
Kismértékben	5%	6%
Inkább kismértékben	6%	11%
Is-is	24%	28%
Inkább nagymértékben	34%	29%
Nagymértékben	30%	26%

PEDAGÓGUSOK A ROMÁNIAI MAGYAR OKTATÁSBAN

Kutatási program – 2017.

Ha város-vidék bontásban vizsgáljuk a válaszok megoszlását, akkor minden kérdés esetében azt tapasztaljuk, hogy a rurális térségben dolgozó pedagógusok értékelése kedvezőbb, mint a városi iskolákban dolgozó pedagógusoké.

Milyen mértékben ért egyet az egyetemi szintű tanár/tanítóképzés kapcsán azzal, hogy nem készít fel kellőképpen az iskolai munkára (település típus szerinti megoszlás)?

	Város	Falu
Kismértékben	5%	7%
Inkább kismértékben	10%	11%
Is-is	26%	29%
Inkább nagymértékben	29%	30%
Nagymértékben	30%	23%

Kismértékű, de szignifikáns különbségeket találunk az adatsorok nemek szerinti elemzése kapcsán is. A nők csoportja kritikusabb, és határozottabban fogalmaznak meg egyértelműen negatív véleményt.

Milyen mértékben ért egyet az egyetemi szintű tanár/tanítóképzés kapcsán azzal, hogy nem készít fel kellőképpen az iskolai munkára (nemek szerinti megoszlás)?

	Férfi	Nő
Kismértékben	6%	6%
Inkább kismértékben	13%	10%
Is-is	29%	27%
Inkább nagymértékben	30%	29%
Nagymértékben	21%	27%

Milyen mértékben ért egyet az egyetemi szintű tanár/tanítóképzés kapcsán azzal, hogy több pedagógiai-módszertani képzésre volna szükség (nemek szerinti megoszlás)?

	Férfi	Nő
Kismértékben	5%	3%
Inkább kismértékben	9%	5%
Is-is	23%	15%
Inkább nagymértékben	29%	27%
Nagymértékben	34%	51%